

- розширено заходи відповідальності за порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Варто зазначити, що ОВД є правовим інструментом попередження шкідливих екологічних наслідків, більш сучасним та наближеним до європейських стандартів. Важливим є те, що тепер ОВД здійснюється ще до початку реалізації будь-якого проекту, а не на етапі його затвердження. Шляхом створення електронного реєстру ОВД також спрощено процедуру подання документів.

Водночас, незважаючи на те, що запровадження нової процедури ОВД покликано зробити процес оцінки впливу на довкілля більш прозорим та ефективним, кількість етапів отримання висновку з ОВД робить цю процедуру складною і надто тривалою, що не може не мати негативний вплив на бізнес.

З огляду на результати аналізу, можна зазначити, що Закон ОВД містить низку концептуальних та структурних прогалин, термінологічних та процедурних неузгодженостей, а також створює низку додаткових ризиків в процесі свого застосування та потребує подальшого вдосконалення, а також розроблення заходів з практичного запровадження і застосування ОВД.

АНАЛІЗ СТАНУ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Доповідач – Мовчан К.В. ст.,
Науковий керівник – Ковальова О.М., доц., к.т.н.,
Харківський національний автомобільно - дорожній університет
ro13za20@gmail.com*

Харківська область розташована на вододілі двох річкових басейнів Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра. Територіально до басейну Сіверського Дінця належать 17 адміністративних районів, до території Дніпра – 10. Регіон має надзвичайно низьку забезпеченість водними ресурсами – це 1,8 % від загальних водних ресурсів України.

Водні ресурси Харківської області формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах області, стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод. По території області протікає 867 річок, загальною протяжністю – 6405 км, з них довжиною більше 10 км - 172 річки протяжністю - 4666,6 км. З них, згідно класифікації річок України, одна відноситься до великих – Сіверський Донець, довжиною 1053 км (в межах області – 375 км), шість – до середніх річок: Оскіл, Уди, Лопань, Мерла, Оріль, Самара. Решта річок відноситься до категорії малих. Площі земель, зайняті водними об'єктами, складають 91,3 тис. га (2,9 % території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,3 тис. га.

В області збудовано 57 водосховищ (басейн р. Сів. Донець – 42, басейн річки Дніпро – 15), загальним об'ємом 15 млн. м³, площа дзеркала 33 тис. га. Також налічується 2538 ставків, (басейн р. Сіверський Донець – 1708, басейн річки Дніпро – 830), загальним об'ємом 229 млн м³ та площею дзеркала 13 тис. га.

Нерівномірність розподілу водних ресурсів і зформоване розміщення водоемних галузей народного господарства вимагають перекидання поверхневого стоку між річковими басейнами. Важливу роль у промислово-питному забезпеченні водою Харківського промислового регіону відіграє канал Дніпро - Донбас. Водовід від каналу Дніпро – Донбас убик м. Харкова передбачає водопостачання міст Харків, Лозова, Первомайський і інших населених пунктів. Також водопостачання питною водою м. Харкова здійснюється подачею води водоводом з Кочетокського водозабору на р. Сіверський Донець. Технологічна схема забезпечення санітарного стану річок передбачає перекид води з р. Сіверський Донець біля селища Есхар в р. Уди та водовід з Печенізького водосховища в р. Харків.

В гідрографічному відношенні територія області розміщена в межах басейнів р. Сіверський Донець (21,93 тис. км² або 69,8 % території області) і р. Дніпро (9,47 тис. км² або 30,2 % території області).

За даними 2ТП-водгосп на рис. 1 представлено динаміку водокористування в Харківській області за 2016-2018 рр.

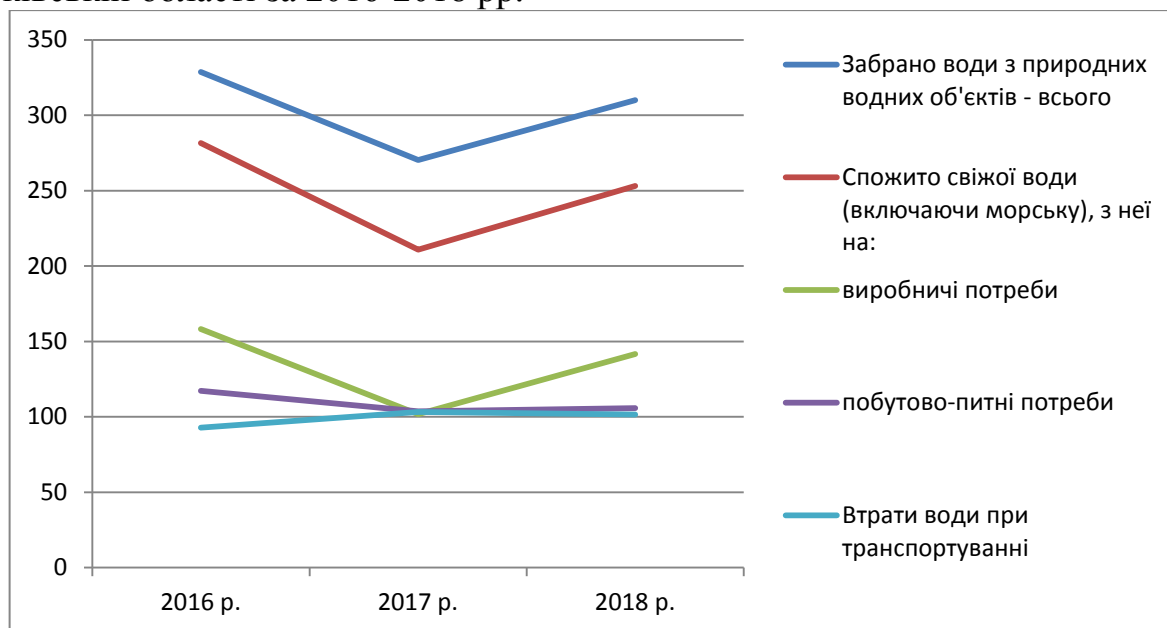

Рисунок 1 - Динаміка водокористування в Харківській області за 2016-2018 рр.

За результатами аналізу даних за період 2016 - 2018 рр. обсяги загального водокористування в Харківській області зменшилися. Споживання свіжої води на виробничі потреби перевищили побутово-питні за цей період. При цьому втрати води при транспортуванні збільшилися і у 2018 році ставили 33 % від обсягу забраної води з природних водних об'єктів (у 2016 році - 28 %).

На рис. 2 за даними 2-ТП-водгосп представлено динаміку водовідведення в Харківській області за період 2016-2018 рр.

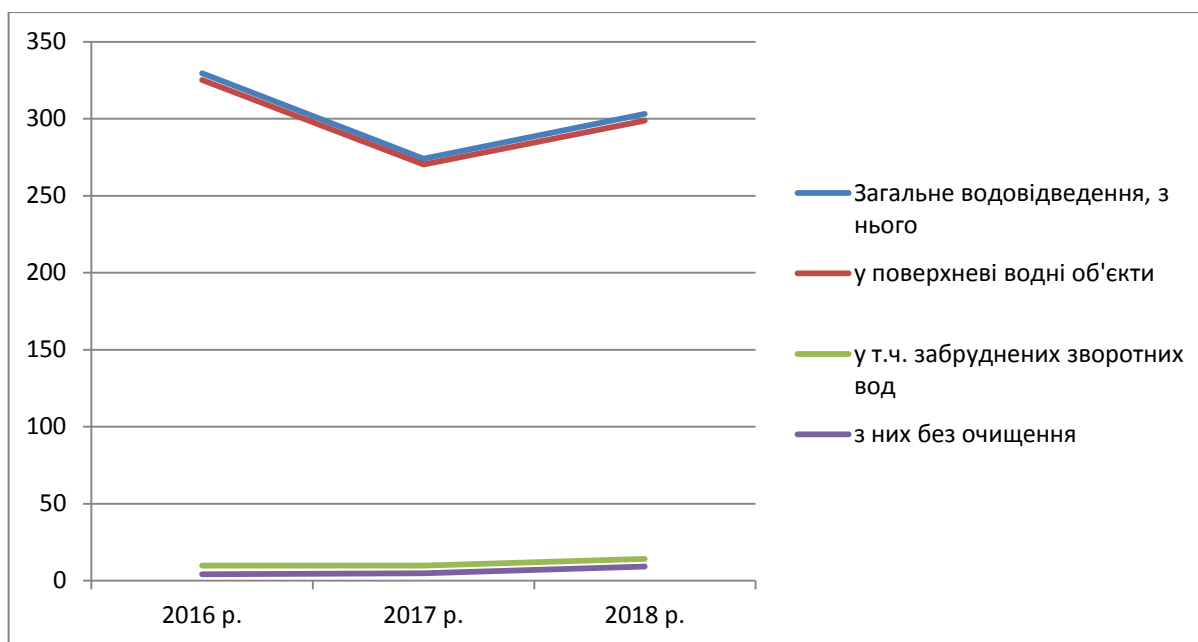

Рисунок 2 - Динаміка водовідведення в Харківській області за 2016-2018 рр.

За період 2016 - 2018 рр. також зменшилися обсяги загального водовідведення, у тому числі і у поверхневі водні об'єкти, при цьому обсяг відведення у поверхневі водні об'єкти забруднених зворотних вод за цей період збільшився, в тому числі без очищення.

Згідно бази даних за формою 2ТП-водгосп (річна) за 2018 рік кількість підприємств, що мають скиди зворотних вод до поверхневих водних об'єктів, становить 91, із них 82 – в басейні р. Сіверський Донець, 9 – в басейні Дніпра. ГПУ «Шебелинкагазвидобування» здійснює скид у 2-х басейнах. Ефективну очистку забезпечують очисні споруди 34 водокористувачів, що складає 36 % від загальної кількості водокористувачів, в тому числі по видам очистки: біологічної очистки – 23, фізико-хімічної очистки – 2, механічної очистки – 9.

У 2018 році, згідно звітів про використання води за формою 2ТП-водгосп (річна), скинуто забруднюючих речовин у водні об'єкти: сухий залишок – 165800 т, сульфати – 44060 т, хлориди – 23920 т, ХСК – 10080 т, нітрати – 6314 т, завислі речовини – 2726 т,.

Значна кількість забруднюючих речовин припадає на житлово-комунальну галузь: сухий залишок – 157300 т (94,87 %), сульфати – 41590 т (94,4 %), хлориди – 22930 т (95,86 %), ХСК – 9630 т (95,54 %), нітрати – 6227 т (98,62 %), завислі речовини – 2579 т (94,6 %).

Основними забруднювачами водних об'єктів (за сферами діяльності) з яких відведено зворотні води у поверхневі водні об'єкти протягом 2018 року являються житло – комунальне господарство – 7,107 млн. м³, сільське господарство – 5,123 млн. м³ та харчова промисловість – 0,547 млн. м³.

Таким чином, кількість підприємств, що мають скиди зворотних вод до поверхневих водних об'єктів, становить 91, із них 82 – в басейні р. Сіверський Донець, 9 – в басейні Дніпра. Згідно звітів про використання води за формою 2ТП-водгосп (річна), більше всього у водні об'єкти було скинуті такі забруднюючих речовин як: сухий залишок – 165800 т, сульфати – 44060 т, хлориди – 23920 т. Значна кількість забруднюючих речовин припадає на житлово-комунальну галузь: сухий залишок – 157300 т (94,87 %), сульфати – 41590 т (94,4 %), хлориди – 22930 т (95,86 %). Основними забруднювачами водних об'єктів (за сферами діяльності) являються житло – комунальне господарство – 7,107 млн. м³, сільське господарство – 5,123 млн. м³ та харчова промисловість – 0,547 млн. м³. Ефективну очистку забезпечують очисні споруди 34 водокористувачів, що складає 36 % від загальної кількості водокористувачів, в тому числі по видам очистки: біологічної очистки – 23, фізико-хімічної очистки – 2, механічної очистки – 9.

Перелік посилань

1. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області у 2018 році.
2. Екологічний паспорт регіону Харківська область 2018 року.

ЩОДО ЗНИЖЕННЯ ПИЛОВОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

*Доповідач – Обозна Д.А., ст.,
Науковий керівник – Прокопенко Н.В., доц., к.б.н.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
natvikpro08@gmail.com*

Дорожньо-транспортна складова великих промислових центрів вносить істотний вклад в загальний викид шкідливих речовин в атмосферу. Дороги є лінійними джерелами викидів забруднюючих речовин. Основними джерелами забруднення, разом з відпрацьованими газами, і не повністю згорілим паливом, являються протиожеледні суміші, присутні на поверхні дороги в зимовий період, а також продукти стирання органічних терпких матеріалів, що входять до складу дорожнього одягу і автомобільних шин. По ряду оцінок викиди від автомобільного транспорту в атмосферу міст складають до 70%.

Від автомобільно-дорожнього комплексу в навколишнє середовище надходять забруднюючі речовини в газоподібному, твердому та рідкому стані. Одним з небезпечних забрудників є тверді пилові частки різного походження.

Пил на поверхні дорожнього покриття являє собою продукти зношення дорожнього покриття і накопичення мінеральних частинок у періоди між випаданням опадів. Під зношуванням дорожнього покриття розуміють